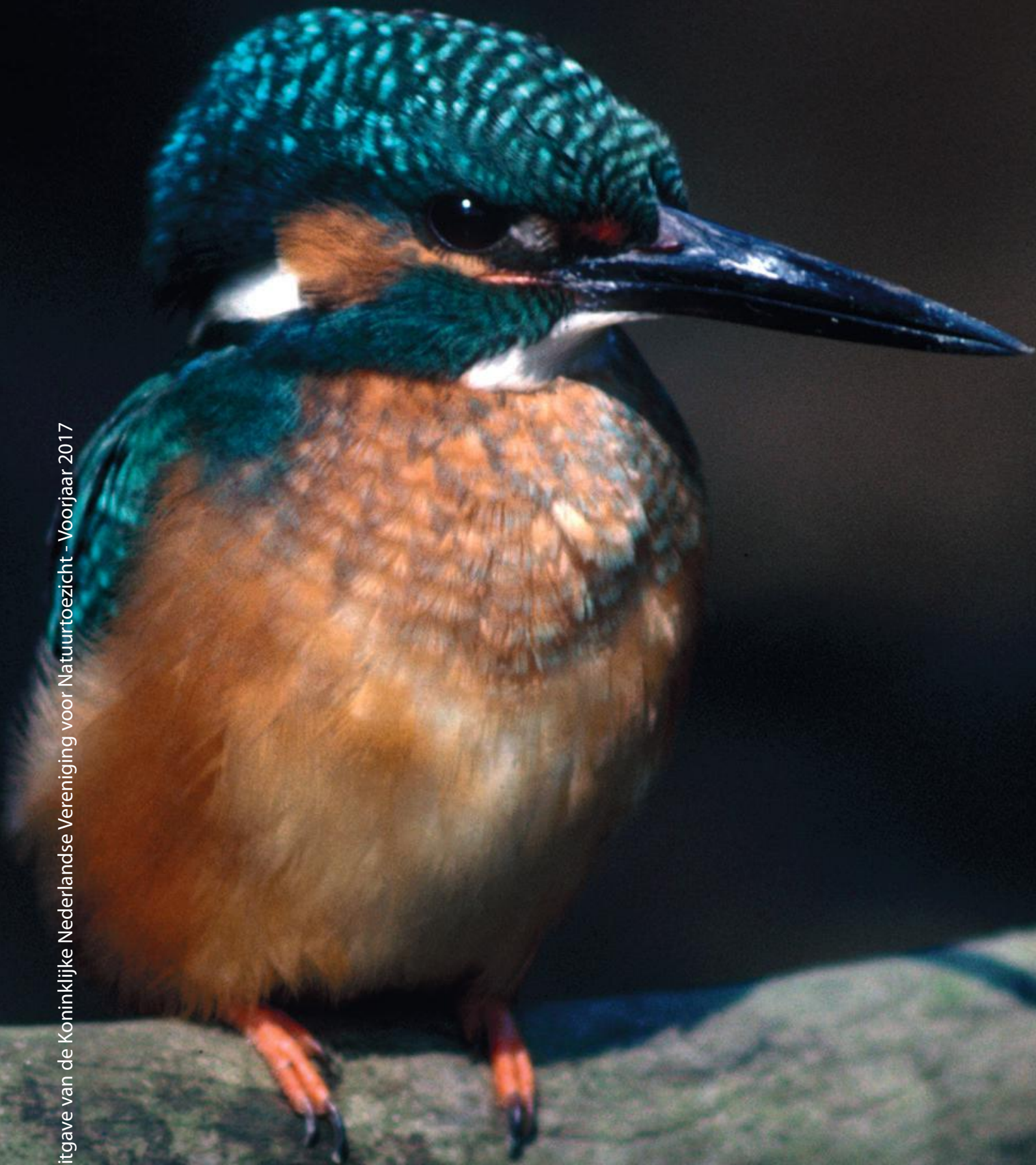

de Jacht pzichter

Vakblad voor natuurtoezicht in Nederland

Uitgave van de Koninklijke Nederlandse Vereniging voor Natuurtoezicht - Voorjaar 2017

Bestuur

Voorzitter: Ronald Vorenhout
Penningmeester a.i.: Jaap van der Hiele
Secretaris: Peter van Tulden
Algemeen bestuurslid: Günther Sparenberg
Algemeen bestuurslid: Reinout Scheffers

Secretariaat/ledenadministratie

Beulakerweg 65, 8355 AC Giethoorn
Het nieuwe telefoonnummer is: 06-57444047.
secretariaat@natuurtoezicht.nl

Bankrekeningen

NL40 RABO 0115 7234 39 t.n.v. algemene betalingen KNVvN
NL22 RABO 0115 7225 99 t.n.v. contributies/donaties KNVvN

www.knvv.nl
info@natuurtoezicht.nl
K.v.K. 40477951

Lidmaatschap en donaties

Het lidmaatschap van de KNVvN staat open voor beëdigde Buitengewone Opsporingsambtenaren (boa's) die belast zijn met het toezicht in bos en veld. De contributie bedraagt € 65,- per jaar voor gewone leden. Niet-beëdigde toezichthouders kunnen de status van buitengewoon lid aanvragen. Na acceptatie bedraagt hun contributie € 45,- per jaar; inclusief een abonnement op 'de Jachtopzichter'. Opzegging van het lidmaatschap kan slechts tegen het einde van het verenigingsjaar (= kalenderjaar), mits schriftelijk en met in achtneming van een opzegtermijn van 4 weken. Ieder die niet in aanmerking komt voor het lidmaatschap maar die toch de belangen van het natuurtoezicht in Nederland wil ondersteunen, kan zich opgeven als donateur. De minimum donatie bedraagt € 25,- per jaar.

Advertenties

Bedrijven of instellingen die willen adverteren in ons magazine, kunnen hierover inlichtingen krijgen bij het secretariaat.

Jaargang 27 - Voorjaar 2017

COVERFOTO: FOGEL

In dit nummer:

1 Van de voorzitter

3 Uitnodiging ALV

4 Politie en boa

In het landelijk gebied is de politie steeds minder actief. Maar de groene boa's, de buitengewoon opsporings/ambtenaren, zijn er wel.

8 Stelselherziening deel 2

De stelselherziening zal, ongeacht hoe en wanneer deze precies vorm zal krijgen, waarschijnlijk de nodige gevolgen hebben voor de praktijk.

12 Lidmaatschap IPA ook voor boa's

De IPA vormt een bron van waardevolle contacten over de hele wereld. De vereniging is gebaseerd op idealisme en vrijwilligheid en biedt hulp in normale en noodsituaties.

14 Uit de politiepraktijk

Informatieve berichten uit de praktijk

22 Iedere week van de teek

De teek is soort mini-spinnetje en leeft van het bloed van vogels, zoogdieren en de mens.

25 Honderd bossen Gagel...

is een decoratief struikje dat heerlijk ruikt. Je kunt er heel goed insecten mee verjagen, vraag maar aan kampeerders die er een takje van in hun tent neerleggen.

Disclaimer

De inhoud van de Jachtopzichter is met grote zorg en zorgvuldigheid samengesteld. Artikelen worden vrijwel allemaal door deskundige derden, zoals juristen en medewerkers van Justitie, gecontroleerd. Aan de inhoud van dit vakblad zijn geen rechten te ontfemen. Uitgever, redactie en auteurs vrijwaren zich van elke aansprakelijkheid op claims naar aanleiding van schade en/of letsel, ontstaan door handelingen door derden gebaseerd op de inhoud van de Jachtopzichter.

Redactiecommissie:

Reinier Broeks, eindredacteur

Veldwaarnemingen

W. Jansen 06 - 53 72 52 09
w.jansen672@live.nl

Praktijkvragen

C.J. van Geel 06 - 53 67 72 05
c.j.wildschut@hetnet.nl

Regiobestuurders en leden

J. Wansinck 0172 - 408 620
wansinck48@live.nl

Regiopolitie en Boa's/ Actualiteit Groene wetgeving

J. Assink 06 - 10 04 17 64
joop.assink@politie.nl
H. Hoekerswever 06 - 52 30 36 28
herbert.hoekerswever@politie.nl

Redactie-adres

Postbus 693, 4200 AR Gorinchem
redactie@natuurtoezicht.nl

Vormgeving en Druk:

digidruk VANDENHUL 06 - 54 72 31 82
www.digidruk.com

Kopij inzenden voor 8 juni 2017

Voorjaar!

Beste leden en lezers, ik zit dit nu te schrijven met een heerlijk voorjaarszonnetje in mijn werkkamer. De natuur doet zijn best om ons weer een aangenaam gevoel te bezorgen. Voor de meesten van u zit de reeëntelling er al weer op. Mijn eigen ervaring is dat de reeën zich moeilijk lieten zien. En de laatste dagen al helemaal niet vanwege alle activiteiten op het land.

Veel activiteit ook bij de vereniging. De Atrium Groep voerde tot 1 januari werkzaamheden voor ons uit die we nu weer zelf doen. Dat is echt heel erg veel werk. Een compleet nieuwe ledenadministratie en boekhouding maakt dat er hard wordt gewerkt achter de schermen door onze ondersteuning. Vanaf deze plaats wil ik die mensen dan ook bedanken voor hun inzet voor de vereniging. Zonder deze hulp zou dit niet mogelijk zijn geweest.

Als vereniging hebben wij weer deelgenomen aan de geweiententoonstelling op kasteel Middachten. We hebben hier veel relaties gesproken en op de zaterdag veel over ons werk kunnen vertellen tegen het toegestroomde publiek.

Investeringsagenda voor de Veiligheid

Op 31 januari 2017 overhandigde de Coalitie voor Veiligheid -waar de ACP, ANPV en VMHP deel van uitmaken - een Investeringsagenda Veiligheid aan de lijsttrekkers van de politieke partijen. Aanwezig waren Emile Roemer (SP), Sybrand van Haersma Buma (CDA), Gert-Jan Segers (ChristenUnie), Kees van der Staaij (SGP), Alexander Pechtold (D66), Jan Roos (VNL), Halbe Zijlstra (VVD), Geert Wilders (PVV), Attje Kuiken (PvdA) en Kathalijne Buitenweg (GroenLinks). In de Coalitie voor Veiligheid maken vakbonden en belangenorganisaties van defensie, de politie, de boa's en het Openbaar Ministerie zich samen sterk voor veiligheid. De KNVvN was in Den Haag aanwezig om zich hard te maken voor de positie van de groene boa's.

Permanente Her- en Bijscholing (PHB)

Na de start van de PHB in oktober afgelopen jaar was het voor ons niet duidelijk hoe deze zou verlopen. Er werden diverse scenario's uitgewerkt. Inmiddels kan ik vanaf deze plaats schrijven dat de PHB voor ons een succes is. Nu draait de 13de cursus en staan er nog een aantal gepland. Zeker 175 inschrijvingen hebben we nu vastgelegd. Kortom: een succes! En met op dit moment een slagingspercentage van 94%. De reacties die wij via de evaluatie terugkrijgen zijn positief.

Veel gehoorde opmerking is wel dat het te theoretisch is en weinig bruikbaar in de dagelijkse praktijk. Dit heeft te maken met de theoretische stof van strafrecht en strafvordering. Bovendien wordt er gewerkt aan de module 2. Deze zal specifiek zijn en de stof die hierin wordt behandeld zijn onder andere de Algemene Wet Bestuursrecht, Wet op de economische delicten en de Bestuurlijke Strafbeschikking Milieu. Deze zullen we gaan aanbieden na de zomervakantie.

Academie voor Natuurtoezicht

Binnen de Academie wordt weer een echte groene cursus ontwikkeld; als voorbeeld dient het succes van onze eerdere Jachtopzichterscursus. Ook een verdiepingscursus

Faunavervolging, met o.a. 'wat doe je met een plaats delict', 'wat doe je wel en wat niet', zal worden aangeboden.

Een cursus BOB-middelen voor onder andere groene boa's, welke middelen staan je ter beschikking en wat mag je zo gebruiken en wanneer moet je in overleg en met welke instanties. Deze cursus zal eveneens worden aangeboden. Het bewaren van deze informatie en het delen hiervan.

Zeker actueel nu de roep om cameratoezicht steeds groter wordt.

ALV

Tijdens de ALV op zaterdag 17 juni wil ik u graag op de hoogte brengen van de ontwikkelingen binnen onze vereniging en een doorkijk geven naar de toekomst. Kasteel Middachten in De Steeg is het prachtige decor voor de vergadering. Ik hoop dat de opkomst hoog is.

Ik begon met Voorjaar! en ik wil daar ook graag mee eindigen. Na een moeilijke periode van de vereniging heb ik het gevoel dat het nu ook bij de vereniging weer voorjaar is en wij met alles wat er nu gebeurt en op stapel staat, weer een mooie toekomst hebben voor ONZE vereniging.

Ik wens u van deze plaats een mooi voorjaar toe en hoop u op de ALV in juni te ontmoeten.

Met een vriendelijke groet,

■ Ronald Vorenhout.
Voorzitter KNVvN

Vanuit het bestuur

Zoals de voorzitter Ronald Vorenhout al memoreerde in zijn voorwoord, wordt er achter de schermen hard gewerkt aan de fundering van de vereniging. Dit was noodzakelijk na de bestuurswisseling, de start van de PHB-opleidingen en voornamelijk het afscheid van de Atrium Groep. Na het afscheid van Atrium werden we geconfronteerd met een onoverzichtelijke boekhouding en een ledenadministratie die verre van up-to-date was. Dit heeft er ook voor gezorgd dat we hebben moeten besluiten om de ALV van 25 maart niet door te laten gaan. Simpelweg omdat we op dat moment de gegevens nog niet op orde hadden. Inmiddels zit er schot in de zaak en streven we ernaar om in juni een ALV te kunnen houden waarin we alles kunnen overleggen en waar nodig toelichten.

Omdat we erg druk waren om de financiën, de PHB opleiding en de ledenadministratie op orde te krijgen is de communicatie richting de leden er enigszins bij ingeschoten. Ons excuus hiervoor. Echter hier wordt ook aan gewerkt.

Nieuwsbrief

Er wordt onder andere gewerkt aan een nieuwsbrief voor de leden zodat we iedereen sneller kunnen voorzien van informatie. Deze nieuwsbrief moet gevoed gaan worden door iedereen, dus als er zaken zijn die gedeeld kunnen/moeten worden, laat het dan weten. De nieuwsbrief zal per email verstuurd gaan worden. **Het is dan ook zaak om te controleren of uw emailadres nog correct is.** (zie pagina 10) Mocht dit niet het geval zijn laat het ons dan even weten via secretaris@natuurtoezicht.nl.

Het opzetten van de PHB-opleiding(en) heeft ook de nodige inspanning gekost. Er gaat veel tijd zitten in de voorbereiding van de cursus. Voor elke cursus worden de laatste aanpassingen uitgewerkt en in de syllabus verwerkt.

Daarnaast hebben we, om als instelling serieus te worden genomen voor het geven van cursussen en opleidingen, een CRKBO (Centraal Register Kort Beroepsonderwijs) registratie aangevraagd. Om dit predicaat te krijgen moet aan vele voorwaarden worden voldaan. Op 10 maart vond de audit plaats waar we, na een paar kleine aanpassingen, ruimschoots voor zijn geslaagd. We staan dus als vereniging ook geregistreerd als erkend kort beroepsonderwijsinstelling.

Met de overname van de ledenadministratie van Atrium zijn we druk bezig geweest om diverse lijsten samen te voegen tot één werkzame lijst. Hier zouden foutjes in geslopen kunnen zijn. Mocht u om wat voor reden dan ook of het blad niet krijgen, de nieuwsbrief niet krijgen of anders het idee hebben dat uw gegevens niet kloppen wilt u het ons dan even laten weten via secretaris@natuurtoezicht.nl.

■ Peter van Tulden
Secretaris

Uitnodiging ALV

Algemene Leden Vergadering van de
Koninklijke Nederlandse Vereniging voor Natuurtoezicht

zaterdag 17 juni 2017

aanvang 09.30 uur

Landgoed Middachten
Landgoed Middachten 3
6994 JC de Steeg

Regio	Naam regiocoördinator	E-mail adres	Telefoonnummer
NB - LB	A.J. Schakel en Ton Cuppens	arieschakel@gmail.com	06-24153301
GR - DR - FR	B. Spoelman	info@heidehof.org	0592-260665
GD - FL	C.P.G. de Meijer	coen28@gmail.com	06-10503088
NH	J. Engelhart	j.engelhart@live.com	06-53496023
OV	--	--	--
UT	E. van Keulen	ed@deboswachter.nl	06-53408104
ZH	J. Wansinck en C. van de Berg	wansinck48@live.nl	06-20571805
ZL	J. v/d Hiele	vdhiele@zeelandnet.nl	06-53763628

Nieuwe (buitengewone) leden:

Dhr. F.J. Kutterik, regio Overijssel
 Dhr. A. Pol, regio Noord-Nederland
 Dhr. D.J.G.F Cuijpers, regio Brabant/Limburg
 Dhr. R.J.M. Humble, regio Brabant/Limburg
 Dhr. B.R. de Graaf, regio Utrecht-'t Gooi (buitengewoon lid)

Vorenhout Natuurhandhaving Opleidingen

Ronald Vorenhout

- Docent Natuurhandhaving
- Opvang bij traumatische ervaringen
- Coaching
- Adviseur Groene BOA-werkgevers

tel. 06 1566 5748
 info@natuurhandhavingdocent.nl
 www.natuurhandhavingdocent.nl

09.30 – 10.00 uur *Ontvangst met koffie en thee*
10.00 – 12.00 uur *Vergadering*
12.00 – 13.00 uur *Einde vergadering inclusief lunch*

Agenda

1. Opening door de voorzitter
2. Vaststellen agenda, mededelingen, lijst van overledenen
3. Koers vereniging
  - Landelijke ontwikkelingen
  - Academie voor Natuurtoezicht (cursussen)
  - PHB
4. Notulen ALV 19 maart 2016
5. Verslagen:
  - Bestuursverslag door secretaris
  - Jaarverslag penningmeester
  - Verslag kascommissie
  - Benoeming kascommissie
6. Begroting 2017 herzien en begroting 2018
7. Bestuursverkiezing
8. Wat verder ter tafel komt
9. Rondvraag
10. Sluiting

Activiteitenagenda

■ 15 mei – Dag van de Boa

Speciaal voor de boa en/of teamleider vindt op 15 mei 2017 de 11e Dag van de BOA plaats. Het event waar u inspiratie op doet en vele netwerk mogelijkheden heeft met vakgenoten vanuit het hele land. Verkiezing 'Boa van het jaar 2017'. Info: gemeentenucongressen.nl/dagvandeboa

■ 9 t/m 11 juni – Buiten Gewoon Stoer

Op de Bosweide in Park Berg & Bosch bij Apeldoorn, achter de Apenheul, is het tweede weekend van juni een jacht- en outdoorbeurs. Van tuinaanleg tot barbecue, van jachtgeweren tot glamping. Alles voor de buitenmens! Info: buitengewoonstoer.nl

■ 23 t/m 25 juni – De Groene Dagen

Tijdens Groene Dagen 2017 staat de jachthond centraal. Er is een uitgebreid hondenprogramma voor actieve deelnemers. Groene Dagen is voor de jager, de natuurliefhebber, landgoed eigenaren, agrariërs, voorjagers, actieve outdoor-minded gezinnen: kortom iedereen die de natuur een warm hart toedraagt. Info: groenedagen.nl

■ 28 t/m 30 juli - The Game Fair

De 59ste editie van deze fameuze buitenbeurs wordt deze keer gehouden op Hatfield House in Hertfordshire, Engeland. The Game Fair is het jaarlijks terugkerende evenement voor gepassioneerde buitenmensen en jagers. Info: thegamefair.org

■ 6 augustus – De Valkerij Beurs Nederland

Locatie: op Den Goubergh in Roosendaal. Gedurende de dag zullen er verschillende roofvogeldemonstraties worden gehouden met valken, gieren, arenden en uilen. Tijdens de pauzes zijn de roofvogels te bezichtigen en voor kinderen zijn er leuke activiteiten. Info: valkerijbeurs.nl

■ 22 t/m 24 september – Beurs Jacht & Buitenleven

Op Landgoed Velder in Liempde (NB) is op 22, 23 en 24 september de beurs Jacht & Buitenleven. De plek waar jagers, jachtverzorgers, buitenmensen en levensgenieters kunnen genieten van hun passie. Info: jachtenbuitenleven.nl

Een nauwere samenwerking vergroot de slagkracht van zowel politie als boa's

VRUCHTBARE SAMENWERKING POLITIE EN BOA'S

In het landelijk gebied is de politie steeds minder actief. Maar de groene boa's, de buitengewoon opsporings/ambtenaren, zijn er wel. Helaas is de samenwerking vaak maar beperkt tussen politie en groene boa's. Waar ze dit sinds enkele jaren wél goed voor elkaar hebben is de regio Noordoost-Twente, daar komen de twee partijen maandelijks samen. Een vruchtbare samenwerking waar ook de maatschappij volop van profiteert.

De politie-inzet in het landelijk gebied is afgenomen, de prioriteiten liggen in het stedelijk gebied. Een klein aantal wagens is vaak verantwoordelijk voor grote landelijke regio's met beperkt toezicht en handhaving als gevolg. In deze gebieden zijn gelukkig de groene boa's wel actief. Zij houden toezicht in kleinere gebieden en hebben zo meer inzicht in wat er speelt. Veel boa's worden in de loop der jaren vertrouwde gezichten in hun werkgebied, wat de stap om hen aan te spreken kleiner maakt.

Een goede samenwerking kan het toezicht in het landelijk gebied versterken. De boa's zien meer in het buitengebied, de politie mag meer. Toch weet men elkaar vaak moeilijk te vinden. De persoonlijke contacten zijn beperkt, het is moeilijker elkaar te bereiken en door het sluiten van politiebureaus is even binnenstappen lastiger geworden. Wim Kutterik, groene boa bij Landgoed Huize Almelo, vertelt dat de politie vroeger toegankelijker was. 'Eerder ging je even langs voor een kop koffie en dat hoefde ook niet via de hoofdingang, dan liep je gewoon achterom. Maar dat heb je nu niet meer.

Initiatief

In Noordoost-Twente is actief gewerkt aan een betere samenwerking. Sinds enkele jaren zijn de banden aangehaald. Jos Dijkhuis van politie Noordoost-Twente vertelt dat de communicatie ontoereikend was en dit anders moest. 'Wat we nu doen is elke maand kort bij elkaar komen, gegevens uitwisselen, maar ook gewoon elkaar zien en bijpraten.' De maandelijksse bijeenkomsten werpen hun vruchten af. Kentekens van verdachte auto's worden uitgewisseld, gezamenlijke acties worden opgezet en het contact wordt laagdrempeliger. Ook voor grote acties waar veel mensen bij nodig zijn weten ze elkaar tegenwoordig te vinden. Zo wordt een groter gebied gecontroleerd en wordt er effectiever gewerkt. Bij een vermissing in het buitengebied neemt de politie contact op met een boa die het gebied kent, waardoor al meer dan eens erger is voorkomen. Bij een illegale afvalstort vraagt een boa de politie even een bezoek te brengen aan een gevonden adres. Van deze betere samenwerking profiteert ook de samenleving.

Waar agenten vroeger standaard werden opgeleid over stroperij en andere illegale activiteiten in het landelijk gebied, is dit nu van achtergesteld belang. In samenwerking met de Boa's worden daarom 'groene

dagen' georganiseerd, waarop de jonge agenten het buitengebied ingaan en tips en tricks leren van de boa's. 'Neem een elzentak aan een schutting: die groeit daar natuurlijk niet, maar iedereen loopt er gewoon langs. Nu weten ze dat die tak daar niet zomaar hangt, maar met het doel vogels te lokken. En waar gelokt wordt, wordt ook gevangen.' Door dergelijke extra kennis zijn agenten beter in staat hun werkzaamheden uit te voeren.

Van twee kanten

De voordelen van een betere samenwerking zijn talloos, waaronder de veiligheid van de vaak alleen werkende Boa's. Het opzetten van deze samenwerking blijkt in de praktijk vaak moeilijker dan verwacht. De wil moet natuurlijk van twee kanten komen. Zowel de politie(leiding) als de Boa's en hun werkgevers kunnen daar aan bijdragen door deze samenwerking onder de aandacht te brengen bij de politiek op regionaal, provinciaal en nationaal niveau. Hier kan het verzoek neergelegd worden, zodat er voldoende ruimte en middelen komen om een effectieve en relatief goedkope samenwerking te realiseren.

Het mag duidelijk zijn dat deze nauwere samenwerking de slagkracht van zowel politie als Boa's vergroot en de veiligheid en leefbaarheid van het landelijk gebied positief beïnvloedt. In Noordoost-Twente is dit al goed ontwikkeld en daar zal deze samenwerking in de toekomst, als het aan de twee partijen ligt, alleen maar toenemen. Door een betere samenwerking is al veel bereikt en deze regio kan dan ook gelden als een voorbeeld voor de rest van Nederland.

Bron: De Landeigenaar | maart 2017 nummer 21

■ Auteurs: Max van Rechteren en Marion Plegt

Ir. M.W.A. van Rechteren Limpurg is beheerder van Landgoed Huize Almelo en eigenaar van Kasteel Hortus, bovendien maakt hij deel uit van bestuur OPG, FBE Overijssel en raad van advies VPHB; M.H. Plegt is BSc in Sociale Geografie en Planologie

NIVOO Handhaving

Dé praktijkopleider voor
Milieuhandhaving.

Bezoek onze website voor
opleidingen op het gebied
van:

- PHB Milieu
- RTGB
- Communicatie
- BOA

www.nivoo.nl/milieu

Wilt u bij nieuwe wijzigingen telkens als eerste op de hoogte
zijn? Schrijf u dan in op onze nieuwsbrief

www.nivoo.nl/milieubrief

6

Eenvoudig of onduidelijk

De eerste twee maanden van het jaar waren geweldig. Eerst sneeuw en daarna lange tijd vorst; ideaal weer om vogels te vangen. Ik heb zo mijn vaste stekken langs de rivier die ik al jaren gebruik. Het terrein heb ik er zelfs voor aangepast. Zo heb ik wilgenbosjes aangeplant, met een tussenruimte van vijf meter. Daardoor zijn de stokken waar ik het mistnet aan ophang vrijwel onzichtbaar. En natuurlijk wilde kaardebol en distels gezaaid.

Het is eind januari en vroeg in de ochtend fiets ik naar de plek waar ik de afgelopen dagen goed heb gevangen. Mistnetten onder mijn jas en een stel oude sokken om straks de vogels in te vervoeren. Niets zo fijn om op een vriezende en windstille ochtend buiten te zijn. Het gras kraakt onder mijn voeten en behendig kies ik mijn route om geen paadjes te maken. De stokken waar de mistnetten aan hangen heb ik gewoon laten staan, dus in een paar minuten staat de boel vangklaar. Nog een handje voer erbij en op naar de volgende stek. Tijdens het wandelen bedenk ik dat per 1 januari ook de nieuwe Wet natuurbescherming in werking is getreden. Ondanks dat het doel is om de wetgeving te vereenvoudigen, is het er nog niet echt duidelijker op geworden. Nationale wet met provinciale uitwerking in natuurvisies, verwijzingen naar Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn en Europese natuurbeschermingsverdragen dragen niet echt bij om iets eenvoudiger te maken. Aangekomen bij mijn tweede stekje zie ik in de verte de jachtopzichter rijden. Ik loop rustig door alsof er niet aan de hand is. Zou hij op de hoogte zijn wat zijn bevoegdheden zijn op grond van de Wet natuurbescherming? Zou hij al weten welke artikelen van toepassing zijn als hij mij te pakken krijgt met een mistnet? Of onder welk artikel de Putter nu valt?

Als hij uit het zicht verdwenen is hang ik snel mijn tweede mistnet op en wandel op mijn gemak een rondje over de dijk. Op een afstand kijk ik of er vogels bij de netten zijn en bij de eerste zie ik er drie in het net hangen. Een Putter-man en een koppeltje kneuen! Die laatste zie je niet veel.

Voorzichtig peuter ik ze uit het net en stop ze, elk netjes opgeborgen in een oude sok, in mijn jas.

Het kan dan wel een nationale wet zijn maar we hebben twaalf provincies. Twaalf verschillende uitwerkingen, want afstemming is er niet geweest. Wat aan de ene kant van de rivier dus niet mag, mag aan de andere kant misschien wel omdat het een andere provincie is. Eigenlijk dus twaalf Wetten natuurbescherming.

Hoe moet je als boa hier nu nog uitkomen?

Leuk zo'n nieuwe wet, maar ze zijn vergeten om de handhavers goed voor te lichten. Wel zwoegen op theoretische stof van de permanente her- en bijscholing, maar geen opleiding Wet natuurbescherming. Het groene vakmanschap is hard aan het verdwijnen. Voordeel voor mij, want ik loop al heel wat jaartjes mee en ken het klappen van de zweep wel. Morgen naar de markt in Barneveld. Daar kan ik ze op de parkeerplaats prima kwijt. Een koppeltje kneuen doet toch al snel 100 euro en de putter-man raak ik ook wel kwijt voor 75 euro. Mooi vers bloed voor een nestje in het voorjaar. Kunnen de jongen geringd worden en weer legaal verkocht worden.

Leuk zo'n Wet natuurbescherming, maar het valt en staat bij de handhaving en daar valt nog wel wat te verbeteren ...

■ Jos den Stroper

Zin en noodzaak van een stelselherziening geweldsaanwending door politieambtenaren (deel 2)

In de wintereditie (2016/2017) van uw vakblad hebben wij een begin gemaakt u te informeren over de zienswijze van strafrechtadvocaat mr. J.P. van Barneveld aangaande het thema Stelselherziening geweldsaanwending door politieambtenaren. Zoals eerder vermeld heeft hij ingestemd om in dit vakblad zijn publicatie uiteen te zetten.

Ondanks dat de aanhef zou doen kunnen vermoeden dat het uitsluitend politieambtenaren betreft, maken wij u er op attent dat de nadruk moet worden gelegd op stelselherziening geweldsaanwending. Dit laatste dekt de lading waarom wij u als boa informeren. Inherent aan uw werkzaamheden bent u ook een potential om met geweldsaanwending te maken te krijgen. Vanuit dit gegeven attenderen wij u erop hoe noodzakelijk het is dat de stelselherziening wordt ingevoerd. Immers de strafrechtzaken tegen ambtenaren die geweld hebben gebruikt en/of bevoegdheden hebben toegepast, zijn sprekende voorbeelden van dat dit optreden op een andere wijze dan via het huidige systeem dienen te worden beoordeeld en getoetst.

Plannen voor de stelselwijziging

De aanzet voor de stelselherziening is in 2013 al gegeven door de Korpsleiding en de toenmalige minister van Veiligheid & Justitie Opstelten. Uit de brief van 16 november 2015 moge blijken dat ook de inmiddels vertrokken minister Van der Steur zich heeft gecommitteerd aan de stelselherziening. Voor de nieuwe Korpschef geldt naar verluidt hetzelfde. Vooralsnog lijkt er ook vanuit de politiek voldoende steun voor een stelselherziening. Behoudens enkele grove contouren is er nog weinig duidelijkheid over hoe de voorgenomen Herziening en herijking er concreet uit zal zien. Hoewel anders wordt gesuggereerd, bevatte de brief van de Minister van 16 november 2015 geen wezenlijk aanvullende informatie ten opzichte van de eerdere beantwoording van een aantal Kamervragen door de Minister op 23 april 2015. Vooralsnog zijn alleen een aantal grote lijnen geschetst, vooral door de politie zelf. Op het moment van schrijven van dit artikel - door Van Barneveld - vindt een concretisering van de plannen plaats binnen een stuurgroep waaraan het ministerie van Veiligheid & Justitie (wetgeving), de politie en het OM deelnemen. De verwachting is dat de stuurgroep eind april of begin mei 2017 met een voorstel is gekomen ter consultatie.

De stelselherziening zal, ongeacht hoe en wanneer deze precies vorm zal krijgen, waarschijnlijk de nodige gevolgen hebben voor de praktijk. In de eerste plaats zal deze uiteraard gevolgen hebben voor de politiemensen (dus ook boa's) zelf en in de tweede plaats voor de juridische praktijk bij de beoordeling van geweld door politiemensen/boa's. Helemaal een black box vormen de plannen voor de stelselherziening niet. Met name het tijdschrift Blauw (politie) van september 2015 heeft de korpsleiding haar

ideeën voor het 'meerjarenproject' van de stelselherziening geschetst.

Het komt erop neer dat de voorgenomen veranderingen vier pijlers zal krijgen.

De eerste pijler zal betrekking hebben op (1ste) de wet- en regelgeving en de juridische positie van opsporingsambtenaren bij geweldsaanwendingen. De andere drie pijlers zouden respectievelijk zijn: (2de) Aanpassing van de Ambtsinstructie en een eenduidige landelijke invulling als het gaat om het melden, toetsen, registreren en beoordelen van geweldsaanwendingen. (3de) De evaluatie van de - onder meer op basis van de meldingen en registratie uit pijler 2 verkregen informatie - training en onderwijs van politieambtenaren/boa's en (4de) verbetering van het zorgstelsel voor politiemensen/boa's.

Vanuit juridisch perspectief is met name de eerste pijler interessant. De aanpassing van de Ambtsinstructie uit pijler twee is in de ogen van Van Barneveld echter onlosmakelijk verbonden met de eventuele juridische veranderingen als beoogd met de eerste pijler. De andere pijlers zijn volgens Van Barneveld voor juristen misschien minder interessant, maar voor de praktijk niet minder belangrijk.

Niet zelden is bijvoorbeeld het gebruik van geweld en de aanleiding daarvoor en de (juridische) nasleep daarvan zeer traumatiserend voor de betrokken politiemensen/boa's. Zo spreken bijvoorbeeld de verslagen van de rellen bij Hoek van Holland op 22 augustus 2009 boekdelen. Ook de auteurs van dit artikel zijn ten opzichte van dit onderwerp ervaringsdeskundigen.

De in het politieblad Blauw en in de brief van de Minister geschetste ideeën over met name de eerste twee pijlers bieden voldoende basis om een voorschot te nemen op de discussie die ongetwijfeld gaat komen als de stuurgroep haar plannen openbaart. Alvorens enige eigen gedachten (Van Barneveld) daarover te formuleren, ontkomt hij er niet aan om een basis te schetsen van de huidige regels ten aanzien van geweldsaanwendingen. Hierbij maakt Van Barneveld gebruik van een compacte en actuele publicatie van mr. Margrete van der Steeg. Zij heeft in het Tijdschrift Praktijkwijzer Strafrecht extensief 21 uitspraken geanalyseerd geweest in de periode 2000 - 2015 waarin politiemensen zich dienden te verantwoorden wegens het aanwenden van geweldsmiddelen tijdens de uitoefening van hun functie.

De bevindingen en conclusies van Van der Steeg bieden een aantal interessante aanknopingspunten om een voorschot te nemen op de gewenste invulling van de stelselherziening. Zo is het volgens Van Barneveld interessant om in te gaan op het ook door Van der Steeg geconstateerde onderscheid tussen zaken waarbij het gaat om geweldsaanwending ter aanhouding en zaken waarin geweld is aangewend wegens noodweer (alsmede noodweerexces, putatief noodweer en/of overmacht in de zin van noodtoestand).

Thans zorgt met name de Ambtsinstructie voor de politie/boa voor deze tweedeling bij de juridische beoordeling, terwijl het de vraag is of een dergelijk onderscheid in de praktijkuitoefening van de politiemensen/boa's terecht is.

Slotopmerkingen

De auteurs van dit artikel zijn er zich terdege van bewust dat het een nogal zware juridisch ambtelijke uiteenzetting betreft. Echter weest u zich er van bewust dat, mocht u onverhoopt met een geweldsaanwending van doen krijgen, het niet ondenkbaar is dat u wordt geconfronteerd met een jarenlang durend proces wat zijn uitwerking niet mist op uw welbevinden.

Ook al is er naar eer en geweten opgetreden, vooraf is slechts een inschatting te maken over het procesverloop en -afloop.

Niet te beïnvloeden factoren ontstaan wanneer een casus landelijke bekendheid geniet. Het gevoel dat er dan ook andere krachten een rol gaan spelen kan verstrekkende gevolgen met zich meebrengen voor de betrokken boa/politiefunctionaris en zelfs de procesgang beïnvloeden. Lees daarom ons advies nog eens in het eerste artikel (winter 2016 / 2017)

■ Joop Assink & Herbert Hoekerswever

Nieuwjaarswensen

Het is traditie dat De Jachttopzichter vlak voor kerst bij de leden op de deurmat valt. Helaas ging dat deze keer niet goed. De planning was strak maar werd gehaald. Het versturen naar de drukker was ook op tijd. Maar daarna ging mis. De Jachttopzichter telt normaal 24 pagina's. In ons enthousiasme hadden we er 26 aangeleverd. De drukker is het echter niet opgevallen. Die heeft er 24 gedrukt waardoor we tekst misten en geen achterkant hadden. Dat er iets niet klopte, is pas vlak voor de verzending opgemerkt. Toen was het te laat om De Jachttopzichter nog voor de kerst opnieuw te drukken en te versturen. Tijdens de kerstdagen is er hard gewerkt om er nog twee pagina's bij te schrijven en een nieuwe opmaak te realiseren. De eerste week van januari is de vernieuwde Jachttopzichter met 28 pagina's gedrukt en verstuurd. Vier pagina's meer dan normaal; dat wordt vast een collectorsitem.

Echter door deze miscommunicatie kregen onze leden de kerst- en nieuwjaarswensen van de voorzitter en de redactieleden helaas als mosterd na de maaltijd. Weliswaar niet minder gemeend, maar toch.

Sommige redactieleden vonden het zelfs wat misplaatst, zo'n te late kerstgroet. Excuus dat het zo gelopen is. Het heeft er wel toe geleid dat het hele productieproces van De Jachttopzichter nog eens goed onder de loep is genomen om dit soort zaken in de toekomst te voorkomen. Dank voor uw begrip.

■ De redactie

Artikel De tactische pen in De Jachttopzichter - winter 2016

Op het artikel van Bart Bijvank over de tactische pen zijn verschillende reacties gekomen. Die zijn zowel in het redactieteam als in het bestuur besproken. In overleg met onze voorzitter Ronald Vorenhout en het Functioneel Parket in Arnhem zal Bart Bijvank in de volgende Jachttopzichter een rectificatie en aanvullende informatie plaatsen. Mocht u nog vragen of opmerkingen hebben, dan kunt u zich wenden tot de voorzitter.

Verschijningsmomenten Jachttopzichter

Tot een jaar geleden verscheen De Jachttopzichter in de eerste week van april, juli, oktober en de week voor kerst. Dat blijft ook het streven. Maar sommige informatie moet zo snel mogelijk naar de leden. Zoals een verslag van een ALV. Om u daar drie maanden op te laten wachten, schiet niet op. Zo stond er op 25 maart een ALV gepland waardoor de verschijningsdatum van De Jachttopzichter naar de tweede of de derde week van april verschoof. Ondanks dat de ALV uiteindelijk verplaatst is naar juni, blijft de nieuwe planning gehandhaafd.

Door intensiever gebruik te maken van onze Berichtenservice en mogelijk zelfs een nieuwsbrief in het leven te roepen, hoeven we niet meer te schuiven met de verschijningsdata van De Jachttopzichter. Zo kunnen we het blad gebruiken voor de verdiepingsinformatie.

Penningmeester gezocht

Het is het nieuwe bestuur nog niet gelukt om de functie van penningmeester in te vullen. Daardoor is de functie nog steeds vacant. We doen een beroep op iedereen die een leuke uitdaging zoekt. Werk je graag met cijfers en wil je meewerken en meedenken om de vereniging vooruit te helpen? Meld je dan aan bij een van de bestuursleden of het secretariaat.

E-mailadressen gevraagd

Om u nu en in de toekomst nog beter van dienst te kunnen zijn, willen wij graag uw e-mailadres hebben. Zo kunnen we bijvoorbeeld op termijn De Jachttopzichter naast de gedrukte versie ook digitaal beschikbaar stellen. Via e-mail kunt u ook uitgenodigd worden voor vergaderingen en dergelijke. Dat scheelt de vereniging een hoop kosten.

Maar wees gerust, over echte veranderingen moet eerst het bestuur een besluit nemen. Vooralnog willen we wel graag uw e-mailadres.

U kunt dat sturen naar secretariaat@natuurtoezicht.nl met vermelding van uw naam en woonplaats.

Behr Neopreen Waadpak Platin 5mm

Behr Platin Innovation neopreen waadpak is een topper onder de neopreen waadpakken. Dit waadpak is gemaakt van 5mm titanium neopreen en is goed betaalbaar. In het koude water isoleert de 5mm versie beter dan de 4mm versie. Dit Behr model is 100% waterdicht want alle naden zijn dubbel gelast. Ook de probleemgebieden in het kruis en de grensovergangen van de laarzen zijn dubbel afgedicht. Om de kwaliteit te waarborgen, zijn alle neopreen waadpakken van Behr één voor één op lekkage getest voordat ze worden verzonden. Op deze manier weet u het zeker dat u het beste neopreen waadpak in huis haalt. Mocht er toch onverhoopt een lekkage ontstaan, bijvoorbeeld door een scherpe tak, dan kan het gaatje worden gedicht met behulp van de meegeleverde reparatiekit. De borstzak is afsluitbaar door middel van klittenband en de twee D-ringen zijn erg handig voor het opknopen van accessoires. De laarzen zijn voorzien van een profielzool zodat er een optimale grip is op gladde en moeilijk begaanbare terreinen. Verder wordt dit neopreen waadpak geleverd met een nylon draagtas, erg handig voor de transport. www.pingfishing.nl

€ 139,99

HIGH UV BUFF® met Insect Shield

Met de specifieke zomerproducten zoals de $\frac{3}{4}$ Merino Wool BUFF, de HIGH UV BUFF en de HIGH UV BUFF met Insect Shield biedt BUFF veelzijdige en hoogwaardige headwear. BUFF bewijst zich niet alleen als accessoire voor om de nek, maar ook als bandana, haarband, zakdoek, brillenpouch, zweetbandje en lensdoekje. Heb je de BUFF® even niet nodig, dan stop je deze makkelijk weg in je zak. De $\frac{3}{4}$ Merino Wool BUFF® is van 100% merinowol en gaat dus niet stinken en kriebelt niet. De HIGH UV BUFF® beschermt tegen 95% van de UV straling en de HIGH UV BUFF® met Insect Shield houdt vervelende insecten op afstand. Met de Pack Run Cap slaat BUFF® een nieuwe weg in; dit ultra lichte petje weegt niet meer dan 30 gram, biedt maximale bescherming tegen de zon (UPF 50), ventileert via de zijpanelen en transporteert vocht weg van de huid. Opgevouwen past de cap in de palm van je hand en springt altijd terug in zijn originele vorm. Importeur: technolyt.nl Officiële website: buff.eu

Leatherman Charge TTI

De Leatherman Charge TTI is een uitgebreide multitool met een sterk titanium handvat. Het handvat ligt prettig in de hand zodat je goed kracht zet tijdens het klussen. Deze multitool beschikt over 19 gereedschappen waaronder schroevendraaiers, mesjes in verschillende soorten en maten en vijlen. Een priem en een schaar ontbreken uiteraard ook niet. De grote gereedschappen zijn gemakkelijk te openen terwijl de Charge TTI ingeklapt is. Dit zorgt voor een nog betere grip tijdens het zagen of snijden. Je hoeft je bovendien geen zorgen te maken over roestvorming. Het mes is gemaakt van roestvrijstaal. Dit sterke materiaal houdt het mes lang scherp. Draag hem altijd bij je in je jaszak of bevestig hem met de verwijderbare riemclip aan je ceintuur. Standaard worden een robuuste Nylon etui en een 8-delig bit set meegeleverd

€ 159,95
bijzakmesshop.nl

Lidmaatschap IPA open voor boa's

De International Police Association – Nederland heeft de mogelijkheid voor boa's om lid te worden. Dus ook voor leden van de KNVvN met een boa-certificaat.

De IPA is de grootste politievereniging ter wereld met ruim 420.000 leden in 66 landen. De sectie Nederland heeft ruim 6.200 leden. Alle politiemensen uit democratische rechtsorden kunnen lid worden. Godsdienst, politieke overtuiging, rang, ras, geslacht spelen hierbij geen rol. De IPA vormt een bron van waardevolle contacten over de gehele wereld. De vereniging is gebaseerd op idealisme en vrijwilligheid en biedt hulp in normale en noodsituaties. De IPA staat voor internationale vriendschap zonder onderscheid.

De contributie is voor nieuwe leden voor geheel 2017 gratis. Daarna is de contributie 25 euro per jaar. Ook als nieuw lid kan men gebruik maken van alle faciliteiten van de IPA in zowel in Nederland alsook van alle deelnemende wereldlanden. Als nieuw lid krijgt men ook een legitimatiebewijs en een IPA-sticker voor op de auto en een kleine attentie in de vorm van een cap voorzien van het logo.

IPA-Nederland heeft eenentwintig districten met daarboven een landelijk coördinerend bestuur. De districtsbesturen verzorgen de meeste activiteiten van de IPA. Zoals fietstochten, motortourtochten en bijvoorbeeld reizen naar Berlijn of Portugal. Op 6 mei bijvoorbeeld wordt er in district Limburg-Zuid forelvissen. Het een en ander kan men raadplegen op onze website ipa-nederland.nl. Er zijn verder allerlei leden-voordelen zoals voordelig overnachten in hotels van Van der Valk, in Fletcher hotels, in eigen IPA-huizen en -hotels. In Duitsland zijn zo'n twintig IPA hotels waar je voor €25 per nacht met z'n tweeën kunt overnachten. Dat geldt voor alle IPA huizen en hotels in bijvoorbeeld Portugal maar ook voor Zuid-Afrika; alles op ongeveer hetzelfde prijsniveau.

In Duitsland heeft de IPA een eigen accommodatie: Schloss Gimborg in Marienheide; op slechts tweeënehalf uur rijden van Arnhem. Er worden wekelijks diverse cursussen gegeven die voor de leden gratis zijn, zowel de reiskosten als het verblijf worden volledig vergoed. Afhankelijk van het onderwerp en de nationaliteit van de cursusleider zijn de cursussen in het Engels, Duits of Nederlands. Indien noodzakelijk zijn er zelfs tolken aanwezig. Op 7 mei bijvoorbeeld, is er in Gimborg een seminar Europa in crisis – Uitdagingen in de vluchtelingencrisis.

Voor opgave kan men het aanvraagformulier downloaden en dan opsturen naar IPA Nederland t.a.v. de algemene ledenadministratie, postbus 13, 7260 AA Ruurlo of mailen naar ipawente@gmail.com.

INTERNATIONAL POLICE ASSOCIATION

Ik wens ingeschreven te worden als lid van de **International Police Association, Nederlandse Afdeling**. Ik ga akkoord dat ik opgenomen word in het persoonsregistratiesysteem. Ik zal de IPA-gedachte "**Servo per Amikeco**" (**Dienen door Vriendschap**) ten uitvoer brengen en bevorderen.

Naam : Tussenvoegsel :
 Voorletter(s) : Roepnaam :
 Geboortedatum : Geboorteplaats : Geslacht :
 Adres :
 Postcode : Woonplaats :
 Tel.nr. (privé) : Mobiele tel.nr :
 IBAN rekeningnr. : E-mail-adres :
 Depers. nummer :

Ik ben in vaste dienst c.q. was voor Flo/Vut/Pensionering in dienst van (aankruisen wat van toepassing is):

- Nationaal politie, Eenheid : Keuzemenu
 Politieacademie te :
 Kon. Marechaussee : Keuzemenu
 Anders, nl. : Keuzemenu
 Vervult werkzaamheden van politie aard en is in vaste dienst bij de volgende overheden. keuzemenu

Welke hobby's heeft u? :

In welk IPA-district wenst u ingeschreven te worden? : Districten A t/m L Districten M t/m Z

Ik kies het volgende welkomstgeschenk:

- Cap-logo Cap-letters VVV-Irischeque USB-stick met logo

Kies kleur

Ik ben in contact gekomen met de IPA door:

- District Website IPA-huis Collega, lidnr. .... Anders nl.....

Betaling kan alleen via automatische incasso.

Door ondertekening ga ik akkoord met de automatische incasso van mijn jaarlijkse contributie, conform de geldende regels.

Inschrijving en opzegging van het lidmaatschap geschiedt volgens de Statuten van IPA-Nederland. Zie hiervoor: www.ipa-nederland.nl.

Datum:

Handtekening .....

U kunt dit formulier, met een kopie van het aanstellingsbesluit (BOA's van de akte van opsporingsbevoegdheid) en dienst-legitimatiebewijs met vermelding van de huidige functie, sturen naar IPA-Nederland, Postbus 13, 7260 AA Ruurlo.

Voor nadere informatie: enrolment@ipa-nederland.nl of de website www.ipa-nederland.nl

Bovenstaand formulier is te downloaden op www.ipa-nederland.nl/lid-worden/

Uit de politiepraktijk I

Vanuit de politiepraktijk willen wij u van het volgende graag op de hoogte brengen. Dit daar u gereede kans loopt tijdens uw werkzaamheden als boa in een vergelijkbare situatie terecht te komen. Het betreft een korte weergave van een recente uitspraak met betrekking tot het betreden van een afgesloten tuin, zonder machtiging.

Een politiebeambte had contact gehad met een hulpofficier van justitie omtrent een machtiging 'binnentreden woning'. Deze machtiging ingevolge de Algemene Wet op het Binnentreden werd niet afgegeven. Voornoemde politiebeambte heeft toch de afgesloten tuin bij een woning van een verdachte betreden, nadat met een breekijzer de toegangspoort van de tuin was geopend.

Het Hof is van oordeel dat een tuin kan worden aangemerkt als een plaats, in de zin van de Algemene Wet op het Binnentreden. Nu deze plaats met toepassing van enig geweld is betreden, zonder machtiging en zonder voorafgaande toestemming van de verdachte, is er sprake van een 'bij het voorbereidend onderzoek begaan onherstelbaar vormverzuim' als bedoeld in artikel 359a van het Wetboek van Strafrecht - mogelijke strafprocesrechtelijke consequenties van vormverzuimen in het strafrechtelijke vooronderzoek.

Dit is een uitspraak die niet strookt met jurisprudentie over dit onderwerp tot nu toe. De vraag is in hoeverre dit oordeel stand houdt. Interessant daarbij is een (ander) oordeel van september 2016 waarin het Hof Arnhem-Leeuwarden oordeelde dat een balkon van een appartement niet als onderdeel van de woning behoeft te worden aangemerkt. Tegen dit laatste arrest is door de verdachte cassatie aangetekend.

Deze informatie vonden wij zodanig belangrijk dat wij u als boa een en ander niet wilden onthouden.

■ Joop Assink en Herbert Hoekerswever

Uit de politiepraktijk II

Onderstaande casus zou ook in uw boa- praktijk kunnen plaatsvinden en daarom goed om deze uitspraak met u te delen:

Verdachte wordt mishandeling ten laste gelegd voor het bespugen van het slachtoffer. Volgens de verdediging is voor mishandeling pijn en/of letsel vereist en kan bij spugen niet gesteld worden dat bij de chauffeur pijn dan wel letsel is ontstaan.

De verdediging stelt dat in de jurisprudentie spugen voornamelijk als belediging wordt gekwalificeerd. Wanneer willekeurige personen worden bespuugd kan dit volgens de verdediging door die personen als mishandeling worden ervaren, omdat zij geen relatie hebben met de spuger en niet begrijpen waarom hen dit wordt aangedaan.

Dit is volgens de verdediging in casu niet het geval, omdat er sprake was van een discussie tussen verdachte en de chauffeur.

De politierechter kwalificeert het spugen in het gezicht van de chauffeur als mishandeling en gaat daarbij uit van het criterium 'elke (hevig) onlust opwekkende gewaarwording in of aan het lichaam' zoals voor het eerst geformuleerd door de HR in 1929. Dit is ook te omschrijven als "een zeer onaangename fysieke ervaring". Vol in het gezicht spugen is voor degene die bespuugd wordt een zeer onaangename fysieke ervaring. Slachtoffer spreekt hier ook over in zijn aangifte en zijn verklaring als benadeelde partij.

Hij beschrijft dat hij zich geruime tijd heel vies voelde en het vervelend vond dat hij pas aan het einde van zijn busrit zijn gezicht kon wassen.

De politierechter acht de feitelijke omstandigheden en de context ook van belang voor de vraag of vast is te stellen of het een zeer onaangename fysieke ervaring was voor degene die bespuugd werd. In casu heeft verdachte het slachtoffer van dichtbij vol in het gezicht gespuugd terwijl het slachtoffer op zijn chauffeursstoel zat en geen kant op kon. Dit gebeurde nadat tussen hen een woordenwisseling was ontstaan en verdachte geprobeerd had geld uit de kassalade te pakken. Dit maakt dat het in het gezicht spugen is aan te merken als mishandeling als bedoeld in artikel 300 Sr. De politierechter is van oordeel dat de intentie van degene die spuugt niet een doorslaggevende rol speelt bij de vraag of een gedraging als mishandeling is te beschouwen, omdat de ervaring van degene die bespuugd wordt centraal staat bij de toets die de HR daarvoor aanlegt. Overigens sluit het feit dat vol in het gezicht spugen als mishandeling kan worden aangemerkt niet uit dat het ook als beledigend kan worden ervaren.

Politierechter kwalificeert bespugen als mishandeling en gaat daarbij uit van het HR criterium uit 1929: "elke (hevig) onlust opwekkende gewaarwording in of aan het lichaam"

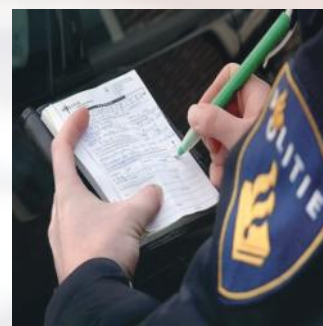
*Uitspraak: 02-03-2017 Instantie: Rechtbank Amsterdam
ECLI:NL:RBAMS:2017:1740 Bepaling: art. 300 Sr*

■ Joop Assink en Herbert Hoekerswever

Uit de politiepraktijk III

De zaak: gevolgen niet-ondertekenen PV

Bij een terechtzitting blijkt uit het proces-verbaal dat verbalisant 1 heeft geconstateerd dat een man een motorrijtuig bestuurde, terwijl de man wist of redelijkerwijs moest vermoeden dat zijn rijbewijs ongeldig was verklaard. Verbalisant 1 heeft het proces-verbaal ondertekend voor wat betreft zijn bevindingen. Uit hetzelfde proces-verbaal blijkt dat verbalisant 2 de identiteitspapieren van deze verdachte heeft opgenomen. Verbalisant 2 heeft echter het proces-verbaal vergeten te ondertekenen.

> De politierechter veroordeelt de verdachte.

> De verdachte gaat in hoger beroep.

> De uitspraak van het Hof

Het Hof overweegt:

- dat de verdachte bij de politie, ter zitting bij de politierechter en bij het Hof geen verklaring heeft afgelegd over hetgeen hem wordt verweten en
- dat het enkele bewijs, dat verdachte degene is geweest die als bestuurder heeft gereden, nu alleen bestaat uit een niet ondertekend proces-verbaal.

Het Hof acht het ten laste gelegde niet bewezen en spreekt de verdachte vrij.

■ bron: LJN:BH2311, Gerechtshof Leeuwarden

■ Joop Assink en Herbert Hoekerswever

Fazanten in het landschap: een verdwijnende anomalie

In de tijd dat ik als jongetje de Veluwe onveilig maakte, had je nog overal grote jachtvelden met ouderwetse jachtopzichters. Nou ja, niet zo ouderwets als ten tijde van A.B. Wigman, toen er nog dag en nacht knoestige nazaten van de Saksen (als je Wigman mocht geloven) door het veld liepen. Letterlijk liepen, óók als er sneeuw lag (juist dan: sporen!) of als het regende.

Foto 1. Een fazantenhaan op Schiermonnikoog, waar de verruigende duinen nog een aantrekkelijke leefomgeving bieden, 9 oktober 2015.

Kweken en uitzetten

Die opzichters waren druk met wat toentertijd de hoofdmoot van hun werk uitmaakte: zorgen dat het jachtveld wildrijk was en bleef. Daartoe werden stropers in de kladden gevat. Maar belangrijker nog: ze kweekten fazanten, die werden losgelaten vlak voor de jacht opening. In de dagen daarna was het schieten geblazen. Daar kun je je nu niets meer bij voorstellen: er zijn nauwelijks fazanten (op de Veluwe helemaal niet meer), en de jachtopzichter van nu lijkt in weinig meer op die van vroeger. Om een idee te krijgen hoe het indertijd in zijn werk ging, moet u een kijkje in het Verenigd Koninkrijk

nemen. Daar worden jaarlijks 35 miljoen fazanten losgelaten, waarvan er vervolgens 15 miljoen worden geschoten. De Britse jacht is big business, ingebed in een klassenmaatschappij. De wensen van de jachtheer staan de facto boven de wet. Jachtopzichters hebben er een slechte reputatie vanwege het uitroeien van predatoren, ongeacht of die wettelijk zijn beschermd of niet.

Kokkeren in de gouden tijd

In de jaren zestig en zeventig, hosanna-tijden voor fazanten, wist ik op diverse plekken op de zuidwest-Veluwe slaapplaatsen van fazanten te vinden. Die zaten in dichte sparrenbosjes die vaak vergeven waren van de voer- en drinkbakjes. In de buurt lagen zonder uitzondering voerakkers waarop allerlei lekkers voor fazanten en ander wild was ingezaaid en uitgestrooid: bladrammenas, maïs, zonnebloemzaad, graan, appels, aardappels en bieten. Rond die akkers wemelde het van de vogels. Op de Keuen Klep, bijvoorbeeld, een jachtgebied tussen Wekeromse Zand en Valouwe, zag ik op 19 januari 1970 op 100 ha akker en bosjes 1363 vogels in 26 soorten, daaronder 400 vinken, 93 geelgorzen, 13 grauwe gorzen (!) en 12 fazanten. Kom daar nu eens om. Nachtelijke zwerftochten konden tot hartstilstand leiden als je per ongeluk op een tak trapte in een onbekende fazantenslaapplaats. Sowieso waren kokkerende fazanten, net als kraaiende patrijzen, zo alomtegenwoordig dat je er alleen van opkeek als het om bizarre aantallen ging. Zoals die ene keer op de Knardijk aan de rand van Oostelijk Flevoland, 27 december 1971, toen als op commando honderden fazantenhannen tegelijk in de invallende schemering aan het kokkeren sloegen. Dat was magisch.

Verbod

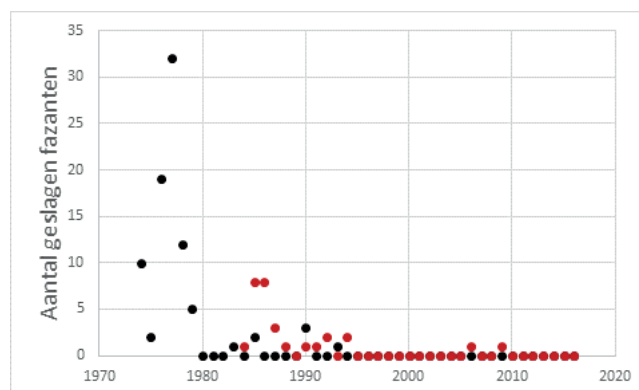
Dat ogenschijnlijke fazantenparadijs hield stand tót 1979-1993, het tijdvak waarin het uitzetten van fazanten werd afgebouwd tot nul. Dat laatste op papier, want her en der worden nog steeds illegaal fazanten losgelaten, zij het in kleine aantallen. Hoeveel fazanten er in het verleden jaarlijks werden uitgezet, is niet precies bekend. Maar gezien de afschotcijfers moeten dat er tienduizenden, misschien wel meer dan honderdduizend, zijn geweest. Dat was precies ook de reden dat er toen überhaupt nog overal fazanten voorkwamen. Al in 1913 stelde Jac. P. Thijsse zich in *De Levende Natuur* de vraag: 'Of zij, helemaal aan zichzelf overgelaten en van elke bescherming verstoken, zich voorgoed zouden kunnen handhaven, is nog de vraag.' Het antwoord daarop weten we inmiddels: Nee, of in elk geval lang niet overal. De Veluwe, mijn oude 'jachtgebied', is een sprekend voorbeeld.

Versnipperd en gekelderd

Waar zijn al die fazanten gebleven? Want dat forse delen van het land ontvolkt zijn, althans in termen van fazanten, zal iedereen zijn opgevallen. De komende broedvogelatlas van Sovon zal dat waarschijnlijk nóg duidelijker laten zien dan al het geval was bij de vorige atlas (die de periode 1998-2000 bestreek): toen was de gehele Veluwe leeggelopen (vergeleken met 1973-1977), maar ook delen van Noord-Holland, Flevoland, Utrecht en Friesland waren fazantloos geworden. De hogere dichtheden, zij het ook in mineur, beperkten zich tot de Zuid-Hollandse en Zeeuwse eilanden inclusief Zeeuws-Vlaanderen, Oost-Groningen en enkele Waddeneilanden (Foto 1).

Predatoren

Die verdwijning staat goeddeels los van predatoren. Wat namelijk weinigen zich realiseren is dat fazanten al afnamen ruim voordat de achteruitgang zichtbaar werd. De nieuwe ladingen fazanten, die elke herfst het veld werden ingeregen en losgelaten, maskeerden de afname. Op het moment dat het uitzetten stopte, werd de verborgen daling onmiddellijk manifest. Dat begon met een dreun van jewelste, omdat het verbod op het uitzetten en bijvoeren samenviel met de strenge winter van 1978/79 (hoge sterfte). Zonder nieuwe toevoer was het snel gedaan met de fazanten die in ongeschikte leefgebieden voorkwamen. Ik maakte het zelf op de zuidwest-Veluwe mee, waar fazanten ná 1980 feitelijk van het toneel waren verdwenen. Zandgronden immers; niet bepaald een geschikt fazantenhabitat. In de meer vochtige gebieden met veel dekking (moeras, duinen, kleinschalig boerenland op klei) was de afname minder rigoureuus. Maar ook daar is de trend onmiskenbaar dalende.

Figuur 1. Op de Veluwe (1974-2016) en in Drenthe (1984-2016) vond ik resp. 30-2907 en 62-831 havikprooien per jaar, daaronder ook fazanten. Twee dingen vallen op: na 1994 ontbraken fazanten geheel in het havikenmenu (de twee uitzonderingen in Drenthe betroffen sierfazanten), en de 'hoge' aantallen vielen alle in de jaren zeventig en tachtig (toen ik gemiddeld ruim 600 prooien per jaar vond). Ook opvallend, zelfs toen fazanten nog talrijk waren, in de jaren zeventig, werden ze weinig door haviken gepakt.

Het uitgekledde landschap

Natuurlijk grijpen rovers fazanten (Figuur 1). Dat is hun taak in het leven, zagezegd. En maar goed ook, want sterfte en selectie zijn enorm belangrijk. Maar als het gaat om populaties blijvend in aantal te drukken, zijn hardere maatregelen noodzakelijk: blijvende verandering van het leefgebied, bijvoorbeeld. Dat is precies waar fazanten, maar net zo goed patrijzen, korhoenders en veldleeuweriken, mee te kampen hebben. In het huidige boerenland is zo grondig opruiming gehouden onder planten en insecten, dat er voor het gros van de fauna niet meer te leven valt. Fazanten hebben dan nog de extra makke dat ze in veel habitats sowieso niet thuishoren. Zonder een jaarlijkse injectie van duizenden vogels redden ze het niet, óók niet in een onaangestast en predatorvrij landschap (Foto 2).

Foto 2. Deze fazantenhaan staat in een vijandig landschap, met hoog productief gras en mais, op de Noordes van Diever, 29 oktober 2016. Opmerkelijk aan deze locatie: het hele jaar door ontbreken er fazanten, maar vlak voor 15 oktober (de opening van de jacht) duiken er opeens fazanten op die ontheemd in een ongeschikt landschap staan. Dat duidt op illegaal uitzetten.

Nee, fazanten zijn verleden tijd, net zo goed als dat de huidige jachtopzichter – op een enkeling na – anders is gaan heten (faunabeheerder, boswachter) en andere taken heeft gekregen. De arme man moet nu pokémonners en ATB-ers klantvriendelijk op het rechte pad zien te houden. De wereld verandert, en de fauna verandert mee.

■ Tekst en foto's: Rob Bijlsma

Norbert de Groot

Norbert de Groot, 26 jaren jong, is afkomstig uit een groen gezin. Hij is geboren in Nijverdal want zijn vader was toen boswachter bij Staatsbosbeheer op de Sallandse Heuvelrug. De Groot woonde er tot zijn vierde jaar. Omdat zijn vader voor Natuurmonumenten in Zeeland ging werken, verhuisde het gezin De Groot naar Kapelle. Dat was voor de kleine jongen best een omschakeling. Van een dienstwoning in de natuur op de Sallandse Heuvelrug naar een woonwijk met vooral veel stenen in Kapelle waar hij het grootste deel van jeugd doorbracht.

Uiteindelijk verhuisden ze naar het buitengebied van Burgh-Haamstede; weer vertrouwd in de natuur. Zo rond zijn vijftiende was Norbert erg veel bezig met sport. Iets wat hij vandaag de dag nog veel doet. Hij wilde graag in het groen gaan werken maar een baan bij Defensie sloot meer aan bij zijn avontuurlijke aard en passie voor sport. Norbert werd beroepsmilitair bij de Landmacht en stroomde later door naar de Marechaussee.

Juridische kennis

Norbert: 'Gedurende zo'n zes jaar heb ik de nodige juridische kennis opgedaan. Maar toen ik op Schiphol geplaatst werd, was mijn groene hart zwaar in mineur en ben ik afgezwaid. Ik ben meteen in deeltijd begonnen aan de opleiding bos en- natuurbeheer aan de bosbouwschool in Velp.'

Door zijn achtergrond en de opleiding kwam hij in het vizier bij Stichting Het Zeeuwse Landschap. Hij werd aangenomen als toezichthouder/beheermedewerker voor het natuurgebied Oranjezon op de Manteling van Walcheren. Norbert liep in die periode ook stage bij Natuurmonumenten op de Zeeuwse en Zuid-Hollandse eilanden. 'In die periode heb ik me vooral toegespitst op mijn hoofdtaken: toezicht houden en projectmatige beheer. Maar ook het bosbouwkundige - en dat in Zeeland! - kwam hier steeds vaker aan bod.'

Norbert vervolgt: 'Omdat ik in de bossen ben geboren, heb ik daar altijd enorme binding mee gehad. Toen er een vacature op de Veluwe bij Natuurmonumenten

voorbij kwam, heb ik dan ook direct gesolliciteerd. Werd aangenomen en ging werken op de Planken Wambuis. Bijna drie jaar heb ik daar gewerkt. Door reorganisatie en herschikking binnen Natuurmonumenten zat er helaas geen vervolg in op die mooie plek. Ik heb het daaropvolgende halfjaar bij een bosaannemer op de Veluwe gewerkt, in afwachting van een geschikte functie die ongetwijfeld voorbij zou komen. Niet veel later werd ik benaderd door mijn oude werkgever, het Zeeuwse Landschap, met de vraag of ik zin had om terug te komen. Ja, eigenlijk wilde ik nog wel blijven op de Veluwe, maar als je opgroeit als Zeeuw, ga je de zee missen. De keuze heeft dan ook niet lang op zich laten wachten en nu zit ik dus weer op mijn plek op Oranjezon.' Hij woont nu in een dienstwoning op driehonderd meter van het strand en heeft het geweldig naar zijn zin. Op hetzelfde terrein heeft hij ook zijn kantooruimte; in een voormalig pompstation van het waterbedrijf Delta.

Boa - opleiding

'In 2009 heb ik de boa-opleiding gevolgd en daarna net als iedereen de verplichte opleidingen in het kader van permanente her en- bijscholing. Ik werk in een team van drie mensen op Walcheren waarvan er twee een boaanstelling hebben en een als veldmedewerker werkzaam is. Toezicht blijft onverminderd mijn hoofdtaak.' Voor de uitoefening van zijn functie heeft Norbert een four-wheel drive met banden met een grof profiel en stopbord. De auto wordt alleen gebruikt voor toezicht dus niet voor andere terreinwerkzaamheden. De auto is in de bedrijfskleuren gespoten en er staat TOEZICHT op.

In Zeeland is er tussen de Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) en de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) enerzijds en de terreinbeherende organisaties (TBO's) Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer en het Zeeuwse Landschap anderzijds, een samenwerkingsconvenant gesloten. In dit convenant is opgenomen dat ze individueel elkaars eigendommen kunnen betreden en daar zo nodig ook op kunnen treden. De drie TBO's trekken gezamenlijk op; indien nodig ook met de Politie, de RUD en lokaal met de gemeente Veere. De communicatie met de Politie verloopt voornamelijk met de telefoon. De boa's zijn bekend bij de politiemeldkamer en melden zich daar wanneer ze op pad gaan. Nog een voorwaarde voor goede samenwerking is het onderlinge contact tussen de boa's. Om dat te stimuleren is er onder andere een periodiek boa-overleg van de politieregio Zeeland/West-Brabant.

Beheer en projecten

Naast toezicht houdt Norbert zich bezig met beheer en projecten. Hieronder vallen inrichtingsplannen en werkzaamheden in het kader van de PAS (Programma Aanpak Stikstof).

STICHTING

HET ZEEUWSE LANDSCHAP

NATUURGEBIED

ORANJEZON

Toegang

donateurs Stichting Het Zeeuwse Landschap
en dagkaarthouders

wandeling op gemarkeerde paden
van zonsopgang tot zonsondergang

verboden voor honden

Overigens verboden toegang

NATURA 2000

artikel 461 Wetboek van Strafrecht
artikel 16, 19d en 19i Natuurbeschermingswet
artikel 5.4.2 Milieuvordering Prov. Zeeland
artikel 6 v/m 14 Flora- en Faunawet

Stichting Het Zeeuwse Landschap tel. 0113 - 569110 www.hetzeeuwselandschap.nl

Recentelijk is er een project op Oranjezon afgerond, waarbij 'grijze duinen' zijn teruggebracht in oude staat en de stikstofminnende begroeiing is verwijderd. Grote delen van het terrein zijn geplagd en als 'stuifzanden' opgeleverd. Groot probleem in duingebieden is de onophoudelijke opkomst van Amerikaanse Vogelkers. Norbert is ook jachtaktehouder. Op zijn eigen terrein heeft hij dit nodig om de damhertenpopulatie op een aanvaardbaar peil te houden. Deze beheerjacht is alleen open voor de damherten; het ree wordt in Zeeland niet beheerd. De toegangsregels zijn vrij streng op Oranjezon. Honden zijn hier niet toegestaan; zelfs niet aangelijnd. Dat was in het verleden al zo omdat het een waterwingebied is. Nu komt daar nog bij dat Oranjezon hét leefgebied voor de aanwezige populatie damherten op de Manteling is. Verstoring door honden is dan ook desastreus voor de rustbehoevende damherten. Bij een hoge mate van verstoring gaan ze zwerven en dan zijn de gevolgen voor landbouwschade en verkeersveiligheid groot. Ook de natuurlijke begrazing door diverse grote grazers en Konikpaarden gaat niet samen met honden.

Oranjezon

Het strand is te bereiken via de vele strandovergangen op Walcheren. Specifiek bij Oranjezon kan men het strand bereiken via een afgebakend strandpad van een kilometer. Wil men echter via het terrein Oranjezon, verreweg de kortste route richting het strand, dan kan men een kaartje uit de automaat halen wat € 1,00 kost. Deze vorm van toegang scheidt gelijk de recreant die natuurminnend is van de typische strandrecreant die voorzien van bierkoelers en diverse andere benodigdheden naar het strand wil. Voor Oranjezon geldt onverminderd dat natuur het hoofddoel is, recreatie is belangrijk maar kom duidelijk op de tweede plaats.

Een probleem wat in de zomer de kop opsteekt is dat dit gedeelte een internationale ontmoetingsplek is voor homo's. Daarbij komt het veelvuldig voor dat men aan schennisplegen doet. Dit gebeurt dan vaak op de duinen en die zijn weer verboden krachtens artikel 461. Dus er is juridisch op meerdere manieren wel wat mee te doen. Andere overtredingen hebben vaak te maken met motorcrossers in de kuststrook. Beroepsvisserij is ook zeer belangrijk voor Zeeland, daarmee zijn er tegenstrijdige belangen tussen de mosselvisserij en natuurbeheer. Voornamelijk de plaatsen waar de mosselzaadinstallaties gevestigd zijn. Terwijl er pal naast een kolonie eidereenden in een natuurgebied gevestigd is. De eidereend is een groot liefhebber van mosselbroed.

Dit geeft soms gespannen verhoudingen.

Controle op het water

In de Westerschelde liggen een aantal eilanden zoals de Hooge Platen. Voor de controle op het water heeft het Zeeuws Landschap de beschikking over een boot die compleet uitgerust is voor dit soort grote wateren. Vanaf deze zomer gaat De Groot ook het domein op de Westerschelde mogen bevaren. Deze controles worden gecombineerd met ketenpartners maar zullen ook individueel plaatsvinden.

Voor zijn werkzaamheden beschikt De Groot over herkenbare dienstkleiding. Die draagt hij altijd tijdens

zijn werk. Maar een bijkomstigheid van wonen in je werkgebied is dat je op elk gewenst moment dient op te treden. Is hij in vrijetijdskleding in zijn terrein en het is noodzakelijk, dan treedt hij op in burger. Ook vindt De Groot dat je moet leren om te gaan met dat mensen aan je deur komen met vragen en meldingen. Wat hem betreft is dat onderdeel van zijn werk.

Zijn toekomst?

Die zie De Groot in het groen. Hij hoopt nog een tijd op Oranjezon door te mogen brengen. 'De omgang met publiek is goed en ook het contact met de lokale bevolking gaat best goed. Ik denk dat ik redelijk recht voor zijn raap ben, wat bij Zeeuwen nog wel eens nodig is, en waardoor men weet wat men aan mij heeft. Mijn sociale leven in deze omgeving heeft in mijn overtuiging geen nadelige gevolgen voor het werk wat ik doe.'

Tenslotte

Slotopmerking van interviewer Jaap Wansinck: 'Wat ik als bezoeker van deze, in mijn ogen jonge collega, enorm bewonder is zijn liefde en inzet voor 'zijn' Oranjezon. Ook de tijd die hij voor mij had gereserveerd om zijn terrein te laten zien vond ik zeer aangenaam.'

■ Jaap Wansinck

Iedere week week van de teek

Door een beet van een teek die met de *Borrelia burgdorferi*-bacterie is besmet kunnen mensen de ziekte van Lyme krijgen. Sinds het voorjaar van 2016 zijn in Nederland ook teken gevonden die drager zijn van het TBE-virus; dat virus veroorzaakt bij mensen encefalitis (hersenontsteking) of meningitis (hersenvliesontsteking). Wat kunnen we doen om ons te weren tegen dit uiterst kleine spinachtige monstertje?

De teek

De teek is soort mini-spinnetje en leeft van het bloed van vogels, zoogdieren en de mens. De teek komt in heel Nederland voor: in de bossen, op de hei, in weilanden, in parken en tuinen en verhoudingsgewijs nog het meest in de duinen. Om bij zijn gastheer te komen klimt de teek op grassprietten, planten en struiken tot een hoogte van maximaal 1,5 meter om zich vanuit die positie aan het slachtoffer te hechten. Hij zoekt een warme, vochtige plek op waar de huid dun is; de teek moet tenslotte makkelijk bij een bloedvat kunnen. Hij 'metselt' zich vast. Wanneer een teek binnen 20 uur wordt verwijderd is de kans op een besmetting heel klein.

Vier levensfasen

Een teek kent vier levensfase: eitje, larve, nimf en volwassen teek. Aan het einde van haar leven legt de vrouwtjesteek honderden tot soms wel duizend eitjes (levensfase 1). De larve (levensfase 2) die uit het eitje komt, is het eerste stadium waarin de teek in wording drager wordt van virussen en bacteriën. De larve heeft bloed nodig voor de volgende fase en krijgt dat van mogelijk besmette gastheren.

De larve wordt na de eerste vervelling een nimf (levensfase 3). Omdat de nimf voor het blote oog slecht zichtbaar is, wordt zijn aanwezigheid vaak niet opgemerkt.

Daardoor heeft de nimf genoeg tijd om te bijten en zich vol te zuigen met bloed; nodig om te groeien. Na de tweede vervelling is de teek volwassen (levensfase 4). Alleen het vrouwtje (het mannetje gaat dood) gaat nu weer op zoek naar een gastheer om zich voor de laatste keer vol te zuigen. Vervolgens laat zij zich vallen en gaat een partner zoeken. Na de paring legt zij haar eitjes.

Ziektebeeld Lyme

In de eerste drie tot vier weken na de tekenbeet kan rond de plek van de beet een rode, ringvormige plek ontstaan die geleidelijk groter wordt en in het midden verbleekt. Deze plek heet erythema migrans. Als die zichtbaar wordt dan is het advies om direct naar de huisarts te gaan. Het duidt zo goed als zeker op een besmetting met de *Borrelia* bacterie. Omgekeerd is niet het geval. Geen erythema migrans wil niet zeggen dat er geen besmetting is. Lyme kent een groot aantal symptomen die door de tijd qua intensiteit sterk kunnen verschillen. Geregeld voorkomende symptomen zijn

hoofdpijn, pijn in armen en benen, gezwollen en pijnlijke gewrichten, dubbel zien, aangezichtsverlamming, flauwvallen, hartklachten of een donkerrode tot paarse verkleuring van de huid.

TBE virus

Vorig jaar zijn op de Sallandse Heuvelrug en de Utrechtse Heuvelrug aanwijzingen gevonden dat reeën besmet zijn geweest met het TBE-virus. Dat virus kwam tot voor kort alleen in het buitenland voor maar is inmiddels ook bij teken in Nederland aangetoond. Er zijn enkele patiënten die het virus in deze gebieden in Nederland hebben opgelopen. Volgens Harald Wychgel, persvoorlichter bij het RIVM, onderzoekt het RIVM samen met Dutch Wild Health Center (DWHC) en de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) de verspreiding van het TBE-virus in Nederland en hoe groot het risico is om teken-encefalitis op te lopen.

Symptomen van teken-encefalitis

De meeste mensen die met het virus besmet zijn geraakt worden niet ziek of krijgen milde klachten 7 tot 14 dagen na een tekenbeet. Bij de mensen die echt ziek worden, verloopt de ziekte meestal in twee fasen. In de eerste fase lijken de klachten erg op griep. In de tweede fase worden de klachten ernstiger.

De klachten in de eerste fase kunnen zijn:

- milde koorts;
- hoofdpijn en pijn in het hele lichaam: spieren en gewrichten;
- misselijk worden en overgeven;
- moe zijn.
- Deze fase duurt 2 tot 7 dagen. Hierna heeft een patiënt ongeveer een week geen klachten.
- In de tweede fase kunnen de hersenen, hersenvliezen en het ruggenmerg ontstoken raken. Daarbij kunnen de volgende klachten ontstaan:
  - zware hoofdpijn;
  - verminderd bewustzijn;
  - slaperigheid;
  - ander gedrag;
  - geheugenverlies
  - verlammingen, vaak van de armen en de romp;
  - niet goed tegen het daglicht kunnen;
  - misselijkheid en duizeligheid.

Tekenbeten voorkomen

Het RIVM adviseert: Mensen die erg veel in het groen komen, bijvoorbeeld boswachters moeten extra maatregelen nemen:

- Blijf zoveel mogelijk op de paden en vermijd dichte begroeiing en struikgewas;
- Draag dichte schoenen, lange mouwen en een lange broek. Stop broekspijpen in uw sokken;
- Op lichte kleding zijn teken beter te zien;
- Draag kleding die is geïmpregneerd met het insectenwerend middel Permetrine of spuit kleding in met een insectenwerend middel dat DEET bevat;
- Smeer de onbedekte huid in met een middel dat DEET bevat.

Vaccinatie tegen TBE

Er is in Duitsland een inenting tegen het TBE-virus. Voor mensen die professioneel in het groen werken wordt het daar door een aantal werkgevers al verplicht gesteld. Het virus komt heel veel voor in delen van Noord, Oost- en Midden-Europa, waaronder Duitsland en Oostenrijk. Ook komt het voor in Rusland en bepaalde gebieden in Centraal-Azië. Meer informatie is te vinden op de website van het Landelijke Coördinatiecentrum Reizigersadviesing (LCR). Voor Nederland is inenting tegen teken-encefalitis niet aan de orde omdat er slechts een zeer klein aantal teken met TBE-virus besmet is.

■ Reinier Broeks

Teken-encefalitis wordt in de ons omringende landen Frühsommer-Meningoenzephalitis (FSME) genoemd. De Nederlandse overheid heeft gekozen voor de Engelse benaming: Tick-borne encephalitis – TBE.

De ziekte komt voor in delen van Europa (onder andere Duitsland en Oostenrijk), Rusland en bepaalde gebieden in Centraal-Azië. In het voorjaar van 2016 kwamen er aanwijzingen dat in Nederland reeën besmet zijn geweest met het TBE-virus en is het virus ook bij teken aangetoond in Nederland.

Inmiddels is nu één patiënt bekend die het TBE-virus in Nederland heeft opgelopen.

Websites:

www.rivm.nl
www.tekenradar.nl
www.tekenbeetziekten.nl
www.ziekte-van-lyme.nl/
www.rovince.nl
www.lcr.nl/Via-muggen-en-insecten/#Tekenencefalitis

Gedragscode natuurbeheer 2016-2021

De Gedragscode natuurbeheer 2016-2021 is opgesteld door de VBNE met medewerking van Staatsbosbeheer, SBNL, Natuurmonumenten, De Landschappen, de Federatie Particulier Grondbezit en anderen. De Gedragscode is goedgekeurd door de staatssecretaris van Economische Zaken op 19 december 2016.

De Gedragscode natuurbeheer is geen wetgeving, maar is wel een op de wet gebaseerd hulpmiddel waarmee beheerders van natuur reguliere werkzaamheden kunnen uitvoeren zonder in strijd te handelen met de Flora- en faunawet.

Deze gedragscode natuurbeheer is een handig hulpmiddel voor beheerders, eigenaren en aannemers om reguliere werkzaamheden uit te voeren zonder ontheffing Flora- en Faunawet. Het gaat dan om werkzaamheden als begrazen, plaggen, branden van heide of maaien van rietland.

Op de website van VBNE zijn de gedragscode, de checklist, een overzicht van de belangrijkste wijzigingen en het goedkeuringsbesluit te downloaden: vbne.nl/productdetails/gedragscode-natuurbeheer.

Dag van de boa – 15 mei

Speciaal voor u als boa en/of teamleider vindt op 15 mei 2017 de 11e Dag van de boa plaats in de ReeHorst te Ede. In één dag bent u weer op de hoogte van de laatste ontwikkelingen. Kortom, het event waar u inspiratie opdoet en vele netwerkmogelijkheden heeft met vakgenoten vanuit het hele land! Wat kunt u verwachten op 15 mei?

- Rienk Hoff, Directeur Handhaving en Toezicht Amsterdam, vertelt over intensivering van samenwerking met politie, informatiegestuurd werken en verdere professionalisering van de boa in Amsterdam;
- Live demo bevorderen van nalevingsgedrag - inzichten uit de gedragspsychologie;
- Inspirerende praktijksessies waaronder Aanpassingen Wetboek van Strafvordering, Actuele ontwikkelingen m.b.t. 'Drank & Horeca', Kwaliteitsbewaking en handhaving taxikeurmerk 's-Hertogenbosch, Traumabegeleiding en Faunavervolging;
- NIEUW het werkgeversprogramma - Speciaal voor werkgevers, beleidsmakers, teamchefs, leidinggevendenden, maar boa's zijn uiteraard ook welkom

Anti-tekenolie

Door enkel wat etherische olie op je huid aan te brengen, kan je al voorkomen dat onze vieze bloedzuigende vrienden op je huid terechtkomen. Spray de olie ook een beetje op je kleding, en wie weet kom je deze zomer geen teek tegen! Het werkt ook goed tegen muggen en vliegen - en is vooral een prima vervanger van chemische insectenspray, die niks anders doen dan jou en je omgeving schade aanbrengen.

De website tekenbeetziekten.nl meldt dat *lemon eucalyptus olie* en *Tea Tree olie* bekend zijn ter voorkoming van tekenbeten. Tea Tree oil is een etherische olie die uit de Theeboom (*Melaleuca alternifolia*) wordt gewonnen.

Let op: het is gevaarlijk bij opname via de mond en voor katten zelfs dodelijk als ze het oplikken.

■ Bron: hetdelenwaard.nl/teken-vrij-zomer/

Professionaliseringsslag en onkostenvergoeding valwildvrijwilligers Overijssel

Voor het opruimen van aangereden wild hebben Gedeputeerde Staten van Overijssel valwildvrijwilligers aangewezen. Om te borgen dat de aangereden dieren ook in de toekomst op een snelle, veilige en goede manier opgeruimd worden, willen Gedeputeerde Staten de organisatie van de valwildvrijwilligers professionaliseren en hebben zij besloten de valwildvrijwilligers een vrijwilligersvergoeding toe te kennen vanaf 1 januari 2017.

■ bron: Provincie Overijssel, 11/04/17

ULFT - Natuurmonumenten gaat strenger controleren op het motorcrossen in de Achterhoekse natuur. De organisatie luidt de noodklok voor beschadiging aan de natuur.

'Motorcrossen en de Achterhoek horen bij elkaar', aldus Natuurmonumenten. 'Maar rust, ruimte en natuur zijn ook bepalende kenmerken van deze prachtige regio.' De organisatie constateert de laatste maanden regelmatig overtredingen in natuurgebieden. 'Met beschadigingen aan de natuur als gevolg', aldus Natuurmonumenten. 'De komende tijd wordt er dan ook scherper gecontroleerd en worden crossers op hun gedrag aangesproken. Genieten van de natuur, ook motorcrossen, moet kunnen. Maar wel met respect voor andere gebruikers en de geldende regels.'

Volgens Natuurmonumenten zijn met name specifieke veengebieden gevoelig voor beschadiging. Na jaren groeien enkele zeer zeldzame soorten als het melkvioltje en parnassia weer in de regio. 'De soorten zijn een kroon op vele werkzaamheden die hier hebben plaatsgevonden om de gebieden weer te vernatten en de grond te verarmen', aldus Natuurmonumenten. 'En juist op dergelijke plekken hebben motorcrossers diepe wissels getrokken en bloeiplekken vernield. Kwalijk en onnodig.'

Honderd bossen gagel in een klap

Het is alweer verschillende jaren geleden dat ik op landgoed De Utrecht mensen betrapte op het knippen van gagel. Ik moest er weer aan denken toen het afgelopen tijd pittig vroom. Er lag een behoorlijk laag ijs op de vennen, bij ons. Helemaal omringd met gagel. Een zeer gewild product bij bloemenzaken en behoorlijk aan de prijs op de veiling. Op De Utrecht werd het knippen van de gagel altijd verpacht aan dezelfde man die daar een vergunning voor had en het naar de veiling bracht.

Op een zaterdagochtend, het had goed gevoren want je kon over het ijs, was ik al vroeg in het veld ter observatie. De paden waren ook hard bevroren dus je kon overal gemakkelijk komen. Zelfs met een gewone auto. Ik had mijn hond bij me en reed op mijn gemak mijn veld rond. Om een uur of tien kwam ik aan de achterkant van Het Goorven; een ven van ongeveer acht hectare groot.

Er stonden twee auto's die ik niet thuis kon brengen. Omdat ik de zaak niet vertrouwde, verstopte ik mijn Jeep, haalde mijn hond uit de auto en ging te voet op onderzoek uit. Eerst keek ik of er niemand aan het schaatsen was, want dat mocht daar niet. Dat mocht alleen op het ven De Flaes. Maar er was niemand aan het schaatsen. Ik inspecteerde de auto's en zag daar een hoop rotzooi in liggen. Touw, bindraad, snoeischaren en zagen. Het was mij duidelijk. Ik belde de pachter van de gagel en vroeg of hij knippers aan de gang had. Ik wist eigenlijk al zeker van niet want anders had hij mij dat wel laten weten. Maar zekerheid voor alles. Zijn antwoord: 'Nee, ik heb daar niemand aan de gang.' Ik wist genoeg.

Bingo! Illegale knippers. Goede raad was duur: ik kon blijven posten bij de auto's maar dan moest ik waarschijnlijk de hele dag blijven zitten. Ik kon ook op onderzoek uitgaan. Uiteraard koos ik voor het laatste want dat was actie. Langs het ven lopend, op zoek naar paadjes in het riet en in de gagel hield ik ook de overkant goed in de gaten. Na driehonderd meter vond ik achter een dichte struikenmassa al zeker veertig bossen gagel. Ze waren dus al een tijdje bezig; of ze waren met veel mensen.

Iets verderop vond ik iets wat al echt een behoorlijk pad in het riet was geworden. Alles was bevroren dus ik moest wel heel voorzichtig doen. Alles kraakte. Mijn hond was gespitst. Hij dacht vast: 'Hier komt werk aan de winkel.' Ongeveer vijftig meter het pad in hoorde ik stemmen. Twee knippers die met elkaar aan het kletsen waren. Maar ik kon ze niet zien. Heel langzaam sloop ik verder en toen kreeg ik ze in het zicht. Ze waren druk aan het knippen en bonden de bossen op. Je hoorde de snoeischaren het werk doen. Weer een stukje verder geslopen; tot op ongeveer vijftig meter, nu moest het gaan gebeuren. Ik riep ze aan. 'Blijf staan anders stuur ik mijn hond op jullie

af.' Meteen hoorde ik terug: 'Nee, nee, alsjeblieft geen hond.' Blijkbaar hadden ze al eens eerder met een hond kennisgemaakt. Ik liep naar de heren toe, de hond strak aan de lijn. Ze hadden al weer behoorlijk wat bossen klaar liggen. 'Waarom zijn jullie bang voor mijn hond?' Een van die mannen zei dat ze al een keer van een andere jachtopzichter met een hond te maken hadden gehad toen ze een haas aan het stropen waren. 'Okay' zei ik. 'Als jullie meewerken gaat alles goed.' Nou, dat deden ze. Alle bossen gagel werden bij de rest gelegd. Ik vroeg ze of dit de oogst van een dag was. Nee, dat was niet zo. Ze waren gisteren ook al een paar uur bezig geweest. Die bossen lagen nog achter een paar grote struiken.

Een man versprak zich toen ik vroeg of ze maar met zijn tweeën waren. Er stonden immers twee auto's. 'Waar mijn maat is, dat weet ik niet.' zie hij. Waarop ik zei: 'Dat weet ik zo. Ik laat mijn hond los. Die vindt hem wel.' Nee, dat was niet nodig. Hij zou hem wel bellen. Dat hij direct moest komen en de gagel mee moest nemen want dat hij anders een hond kon verwachten. Hij kreeg contact en met tien minuten kwamen ze aan; twee man sterk, met ieder een grote bos gagel op zijn nek.

Alles vastgelegd en de zaak in beslaggenomen; al met al honderd bossen. Ik schreef vier verbalen en ik moet zeggen dat de mannen goed meewerkten. Dat ging ooit wel anders. Dit was voor mij een mooie zaak. Zij gingen met lege handen en twee oude auto's op huis aan. En ik was blij met het goede resultaat. Ik ging zeer tevreden naar het bureau om de zaak verder op papier te zetten en de inbeslagname te regelen. Mooi werk!

■ Cees van Geel

Gagel - *Myrica gale* - is een decoratief struikje dat heerlijk ruikt. Je kunt er heel goed insecten mee verjagen, vraag maar aan kampeerdere die er een takje van in hun tent neerleggen.

In de Middeleeuwen gebruikten ze gagel om smaak aan het bier te geven. Toen overal hop te krijgen was gebeurde dat niet meer.

Gagel kan voor van alles worden gebruikt, bijvoorbeeld als medicijn tegen maagpijn of jeugdpuistjes.

TEEKWERENDE
KLEDING.NL

Heeft u last van teken
en wilt u tekenbeten voorkomen?
Wij hebben de oplossing!

“De kleding is optimaal afgestemd op bescherming tegen teken, zonder dat extra behandeling van kleding nodig is en met maximale aandacht voor uw gezondheid.”

Gemakkelijk en eenvoudig
online bestellen!

Teekwerendekleding
Industrieweg Oost 28
6662 NE ELST (GLD.)
Tel. 0481 - 36 41 41
www.teekwerendekleding.nl